

Bolyai János Református Általános Iskola

Felső tagozat tantárgyi minimumkövetelmények (NAT 2020.)

5. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló legyen képes életkorának megfelelő tempóban olvasni a tk. prózai és verses szövegeit. Az ismert szövegeket tudja értelmezni. ○ Tudjon felsorolni néhányat az év során tanult művek közül címmel és szerzővel együtt. ○ Adott műcímhez tudjon szerzőt (író, költőt) rendelni, a tanult írók, költők nevéhez ○ egy-egy mű címét társítani (Pl.: Petőfi: János vitéz, Alföld, Egy estém otthon, Arany: Családi kör, Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk, stb). ○ Ismerje és tudja vázlatosan elmondani Petőfi életét ○ Ismerje és tudja elmondani a János vitéz, a Tündérszép Ilona, a Fehérlófia, a Pál utcai fiúk tartalmát. ○ Ismerje az alábbi fogalmakat, tudja azok legfőbb sajátosságait: elbeszélő költemény, ○ népdal, regény, mese, monda ○ Tudja felsorolni a szóképeket: metafora, hasonlat, megszemélyesítés, ismert szövegben tanári segítséggel ismerje fel őket. ○ Tudja elmondani az alábbi műveket önállóan (memoriterek):<ul style="list-style-type: none"> ● Petőfi: János vitéz 1. fejezet / 1-6.vsz. ● Az alföld (1-2.) ● Arany: Családi kör (1.vsz.) ○ Legyen képes 10-12 mondatban összefüggően leírni egy történetet (meseírás, elbeszélés, leírás). ○ A tanuló írása legyen rendezett, olvasható. ○ Megfelelő tempóban írjon diktálás esetén. ○ Kevés hibával másoljon 8-10 soros szöveget vagy 10-15 nehéz szót. ○ Tudja, mit jelent a kommunikáció szó, mik a tényezői. ○ Tudja felsorolni a beszélszerveket. ○ Ismerje a következőket: hangok felosztása, a magán- és a mássalhangzók felosztása. ○ Ismerje a mély és magas magánhangzókat, a zöngés és zöngétlen mássalhangzókat. ○ Tudja, mi a hangrend törvénye, és azt ismerje fel a szavakban, ill. maga is tudjon példákat gyűjteni. ○ Tudja felsorolni és alkalmazni a helyesírási alapelveket: a kiejtés, a hagyomány, a szóelemzés és az egyszerűsítés elvét.
---------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje az ábécét, a betűrendbe sorolás szabályait, s ezt a gyakorlatban is tudja alkalmazni. ○ Az elválasztás szabályait elsajátítva tudjon helyesen szótagolni. ○ Tegyen különbséget egyjelentésű, többjelentésű és azonos alakú szó között, legyen képes rokon értelmű kifejezéseket gyűjteni, ismerje fel az ellentétes jelentésű szavakat. ○ Legyen képes egyszerűbb szavakat elemeire bontani /szótő+toldalék.
Angol/német nyelv	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol; ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért; egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr. ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol; ○ Tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel, megértési probléma esetén segítséget kér. ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány mondatból álló szöveget elolvas; ○ Egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál; ○ Egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti. ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír; ○ Egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz. ○ Rendelkezzon a fentiekben megfogalmazott követelményeknek megfelelő szókinccsel. ○ Átlagosan 350 aktív 450 passzív szóból áll.
Matematika	<ul style="list-style-type: none"> ○ Adatok közötti matematikai kapcsolatok felismerése és lejegyzése. ○ A kisebb, nem nagyobb, nagyobb, nem kisebb kifejezések helyes használata. ○ A tanult számok helyes leírása, olvasása, számegyenesen való ábrázolása, két szám összehasonlítása. ○ A tízes számrendszer biztos ismerete. ○ Összeadás, kivonás, szorzás, kétjegyűvel való osztás a természetes számok körében. ○ Tört, tizedes tört, negatív szám. ○ Ellentett, abszolút érték meghatározása konkrét számok esetén. ○ Egyjegyű nevezőjű pozitív törtek (legfeljebb ezredek tartalmazó tizedes törtek) ○ összeadása és kivonása két tag esetén, az eredmény helyességének ellenőrzése. ○ Pozitív törtek szorzása és osztása pozitív egésszel.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Biztos tájékozódás a derékszögű koordináta-rendszerben. Konkrét pontok ábrázolása, ○ pontok koordinátáinak leolvasása. ○ A pont, egyenes, szakasz fogalmának helyes használata. ○ Szakasz másolása, adott távolságok felmérése. ○ Felezőmerőleges szemléletes fogalma. ○ Téglalap (négyzet) kerületének és területének kiszámítása konkrét esetekben. ○ Téglatest (kocka) felszínének és térfogatának kiszámítása konkrét esetekben.
<p>Etika/ Hit és erkölcstan</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért. ○ Azonosítja a családban betöltött szerepeket és feladatokat, azonosítja saját szerepét és feladatait. ○ Reálisan értékeli helyzetét, fejlődési célokat fogalmaz meg és a célok megvalósítását szolgáló terveket készít. ○ Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére. Képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére. ○ Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket. ○ Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának lehetőségeivel. ○ Érzelmileg azonosul az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségével, értelmezi a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét. ○ Megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatot tesz környezetének megőrzésére, esztétikus fejlesztésére.
<p>Történelem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Témakör: Személyes történelem <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: kódex - Kronológia: Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor/modern kor ○ Témakör: Fejezetek az ókor történetéből <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: eszközkészítés, barlangrajz, öntözéses földművelés, - fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, jósda, többistenhit, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légió, népvándorlás - Személyek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Attila - Kronológia: Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány

	<p>szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Topográfia: Egyiptom, Nílus, Athén, Olümpia, Spárta, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Római Birodalom <ul style="list-style-type: none"> ○ Témakör: A kereszténység <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, kereszttség és úrvacsora - Személyek: Mózes, Dávid, Salamon, Jézus, Mária, József, Szent Péter és Szent Pál apostolok - Topográfia: Jeruzsálem, Betlehem ○ Témakör: A középkor világi <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás - Személyek: Szent Benedek, Gutenberg, Mohamed - Topográfia: Visegrád, Pannonhalma, Tapolca, Szentföld, Anglia, - Franciaország ○ Témakör: Képek és portrék az Árpád-kor történetéből <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, vármegye, tized, ispán, Szent Korona, tatárok/mongolok, kunok - Személyek: Álmos, Árpád, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla, Szent Gellért, Szent Erzsébet, Szent Margit - Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása - Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Buda, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Német-római Császárság
Természettudomány	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló tudja megkülönböztetni leggyakoribb gyümölcsöket, zöldségnövényeinket. Megfigyelt tulajdonságaik alapján jellemezze azokat. Ismerje a táplálkozásunkban betöltött szerepüket. ○ Ismerje fel a települési környezet leggyakrabban előforduló állatait és a háziállatokat. Legyen tisztában az állatvédelem jelentőségével, erkölcsi szabályaival. ○ Legyen képes a leggyakoribb térképjelek alapján elemi térképhasználatra. ○ Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel azokat az információszerzés folyamatában. ○ Ismerje fel a megfigyelt táj legfontosabb felszínformáit.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja értelmezni az egyszerű felszínformákat kialakulásuk szerint. ○ Legyen képes jellemezni az évszakokat időjárásuk szerint. ○ Ismerje az időjárást kialakító legfontosabb tényezőket. ○ Ismerje éghajlatunkat, valamint az időjárási események és a felszín változása közötti összefüggéseket. ○ Fogalmazza meg milyen az aktuális időjárás. ○ Ismerje az alapvető anyagfajtákat, a természetben megtalálható és mesterségesen előállított anyagokat. ○ Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni. ○ Tudja a tanult mértékegységek alkalmazásával a vizsgált jelenségeket mennyiségileg is jellemezni, és a mért adatokat értelmezni. ○ Tudja megkülönböztetni a különböző halmazállapotokat és értse azok változásait. ○ Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését és serdülőkori változásait.
Technika és tervezés	<ul style="list-style-type: none"> ○ alapvető műszaki rajzi ismeretek (vonalfajták, méretmegadás, ○ kicsinyítés, nagyítás-méretarány) ○ vetületi ábrázolás ○ mérés milliméter pontossággal ○ mérőeszközök, mértékegységek ○ lakás alaprajzának elkészítése (helyiségek funkciói) ○ lakóépület tervezése-alaprajz, méretarány alapján) ○ lakóépület-makettkészítés egyszerű geometrikus testekből ○ A házépítés menete ○ Építőanyagok, építőipari szakmák ○ Gyalogos, kerékpáros közlekedés szabályai.
Ének-zene	<ul style="list-style-type: none"> ○ Az első félévben tanult dalok közül a tanuló 3 dalt/zenei szemelvényt énekeljen el emlékezetből, kottából tudjon szolmizálni egyet. A tanult dalokban ismerje fel a tanult tiszta hangközöket (prím, oktáv, kvart, kvint), ritmusértékeket (negyed, nyolcad, tizenhatod). ○ Hallás után ismerje fel a népzenei részletekben a tanult népi hangszereket: cimbalom, citera, tekerőlant, duda. ○ A második félévben tanult dalok közül a tanuló 4 dalt/zenei szemelvényt énekeljen el emlékezetből, kottából tudjon szolmizálni kettőt. Ismerje a zenei abc-t. ○ A tanult dalokban ismerje fel a tanult tiszta hangközöket (prím, oktáv, kvart, kvint), ritmusértékeket (negyed, nyolcad, tizenhatod) és ritmusokat (nyújtott és éles, kis éles és kis nyújtott). ○ Ismerje a tanult zenetörténeti korok legfontosabb jellegzetességeit, és azok híres zeneszerzőit (ókor,

	<p>középkor, reneszánsz: Palestrina, Lassus; barokk: Vivaldi, Bach, Händel).</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ A többször meghallgatott zeneművek közül 3-at ismerjen fel hallás után.
Hon- és népismeret	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rokoni terminológia ○ Településtípusok (faluk, város tanyák) ○ Nagykanizsa története, nevezetességei ○ Népi építészet táji jellegzetességei (Dunántúl, Alföld, Felföld, Erdély) ○ Szoba, konyha berendezése ○ Munkamegosztás a családban ○ Földművelés ○ Állattartás ○ Munkaalkalmak ○ Népviselet (táji jellegzetességek, viseletdarabok) ○ Népi táplálkozás jellemzői ○ Gyermekjátékok ○ Diákélet, városi életmód ○ Vásár ○ Téli, nyári, tavaszi, őszi ünnepkörök népszokásai, jeles napjai ○ Nagytájak (Alföld, Dunántúl, felföld, Partium, Erdély, Bukovina, Moldva) ○ Nemzetiségek ○ Hungarikumok
Vizuális kultúra	<ul style="list-style-type: none"> ○ A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján. ○ Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használatára a képalkotásban. ○ Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése. ○ A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása. ○ Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során. ○ Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
Digitális kultúra	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tudjon bejelentkezni az iskolai hálózatba. ○ Munkáját tudja menteni, megnyitni. ○ Nevezze meg a számítógép fő egységeit, ismerje az alapfunkciókat. ○ Tudjon Paint-ben az eszköztár használatával rajzot létrehozni, rajzeszközöket használni. Ismeri és tudatosan alkalmazza ○ Tudja tanári irányítás mellett az internetet használni. ○ Ismerje az információkeresési technikákat, stratégiákat. Tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat

	<p>érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ismeri, és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit; ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit.
<p>Testnevelés</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ ismerje a futóiskola feladatait bemelegítés céljából; ○ ismerje a bemelegítésre alkalmas gimnasztikai gyakorlatokat, és a pedagógus utasítására megfelelően végezze; ○ legyen képes helyes technikával bemutatni a guggoló távolugrást; ○ legyen képes helyes technikával bemutatni a lépő magasugrást; ○ képes legyen nekifutásból, helyes technikai végrehajtással kislabdát hajítani; ○ képes legyen 5-6 perc kitartó futásra, egyéni képességeknek megfelelően; ○ alkalmazza a térdelő és állórajtot a futószámoknak megfelelően; ○ tudjon 4 elemet tartalmazó, önállóan összeállított talajgyakorlat bemutatni; ○ végezze el a 3 részes szekrényre, nekifutás után a felguggolást, majd homorított leugrást ○ ismerjen egy választott sportjátékot: Kosárlabda: Labdavezetés tárgykerüléssel. Fektetett dobás végrehajtása labdavezetésből. Büntető dobás. Labdarúgás: Folyamatos labdavezetés tárgykerüléssel. Guruló labda megállítása. Kapura lövés, álló labdával. Kézilabda: Folyamatos labdavezetés tárgykerüléssel. Labdavezetésből kapura lövés kitámasztás után. Röplabda: kosár-, és alkarérintés. ○ legyen tapasztalata a judo/grundbirkózás alapjairól; ○ sajtáítsa el a balesetmentes esés menetét; ○ ismerje a téli évszakban űzhető szabadtéri sportokat, legyen tisztában azok veszélyeivel ○ ismerje a sportágak alapvető szabályait, a hozzájuk köthető magyar sportolókat; ○ képes legyen ön-és társértékelésre; ○ ismerje a testneveléshez, a sporthoz kapcsolódó higiéniai alapvetéseket, ○ tudjon együttműködni ○ ismerje a szabadidőben űzhető játékokat; legyen tisztában a Fair Play fogalmával, alkalmazza azt.

6. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom	<ul style="list-style-type: none"> ○ Monda: fogalma, fajtái – egy monda tartalmának ismertetése ○ Arany János: Toldi<ul style="list-style-type: none"> • a mű szerkezete, a főhős jellemzése, stílusa és verselése, költői képek, alakzatok • az elbeszélő költemény fogalma, a cselekmény ismerete ○ Népdalok és műdalok: költői képek és alakzatok felismerése ○ Balladák: a ballada fogalma és jellemzői – egy ballada tartalma ○ A történelmi regény: Gárdonyi Géza: Egri csillagok<ul style="list-style-type: none"> • a cselekmény ismertetése • a főszereplők jellemzése • a magyarok szerepének értékelése ○ Versek a magyar múltból: Pl.: J. Pannonius, Balassi, Csokonai rövid életrajza, egy-egy verse ○ Fazekas Mihály: Lúdas Matyi - rövid tartalom ○ Memoriterek:<ul style="list-style-type: none"> • Arany: Toldi /Előhang, 1. ének-1-2. vsz./, A walesi bárdok /1-6. vsz./ • J. Pannonius: Pannónia dicsérete • Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez /1-2. vsz./ ○ A tanuló rendelkezzen az 5. osztályban tanult nyelvtani-kommunikációs ismeretekkel. ○ Ismerje fel a magánhangzókat, a mássalhangzókat, különböztesse meg a szótövet és a toldalékokat, a helyesírási alapelveket. Alkalmazza helyesen a tanult kommunikációs, grammatikai és helyesírási szabályokat. ○ A tanuló legyen képes az alábbi ismeretek elsajátítására: ○ A kommunikáció nyelvi és nem nyelvi jelei szóban és írásban ○ Szövegtípusok alkotása: élménybeszámoló, elbeszélés, jellemzés, leírás /10-12 mondat/ ○ Nagyobb szófaji csoportok és főbb sajátosságaik megnevezése: ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, névmások, igenevek, viszonyszók, mondatszók ○ Írása legyen jól olvasható, rendezett. Diktálás után a tanuló képes legyen hibáit kijavítani az írott szövegben. ○ Az alapvető és gyakran használt tulajdonnevek helyesírása legyen hibátlan.
---------------------------------	--

<p>Angol/német nyelv</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol; ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért; egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr. ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol; ○ Tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel; megértési probléma esetén segítséget kér. ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány mondatból álló szöveget elolvas, fontos információt megtalál ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti. ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír; ○ Egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz. ○ Rendelkezzon a fentiekben megfogalmazott követelményeknek megfelelő szókinccsel. Ez átlagosan 500 aktív 600 passzív szóból áll.
<p>Matematika</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban. ○ Tört, tizedestört, negatív szám fogalma. Pozitív törtek szorzása és osztása pozitív egészszel. ○ 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság. ○ A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatok megoldása következtetéssel. ○ Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek megoldása szabadon választható módszerrel. ○ Összefüggések, függvények, sorozatok ○ Biztos tájékozódás a derékszögű koordinátarendszerben. ○ A pont, egyenes, szakasz fogalmának helyes használata. ○ Pont tengelyes tükrképének megszerkesztése. ○ Párhuzamos és merőleges egyenesek előállítás, szögmásolás, szakaszfelező merőleges szerkesztése. ○ Háromszögek, négyszögek területének kiszámítása. ○ Téglalaprak felület és térfogata konkrét esetekben. A térfogat és űrtartalom mértékegységeinek átváltása. ○ Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése. ○ Néhány szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.

<p>Etika/ Hit és erkölcstan</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Felismeri saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közös értékeket. ○ Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése, képes az emberek közötti hasonlóságok és különbségek felismerésére. ○ Megfogalmazza, hogy a szeretetnek, a bizalomnak, tiszteletnek milyen szerepe van a családban, a barátságokban és a párkapcsolatokban. ○ Felismeri a tudásszerzés módjait, különös tekintettel a forrás hitelességére. ○ Megfelelő döntéseket hoz arról, hogy az online térben, milyen információkat oszthat meg önmagáról. ○ Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, törekszik mások helyzetének megértésére, felismeri a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket. ○ Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet. Felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét. ○ Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz. ○ Saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában alkalmazza a kölcsönös tolerancia elveit
<p>Történelem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Témakör: Képek és portrék a magyar állam virágkorából <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: aranyforint, kormányzó, végvár, szekérvár, zsoldos - Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás - Kronológia: 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása - Topográfia: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár ○ Témakör: Új látóhatárok <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: gyarmat, manufaktúra, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás - Személyek: Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz - Kronológia: 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete - Topográfia: Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Témakör: Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás - Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Gyulaffy László, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia - Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi szabadságharc - Topográfia: Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs ○ Témakör: Élet a kora újkori Magyarországon <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: nemzetiség, ortodox, barokk - Topográfia: Debrecen, Temesvár Témakör: Forradalmak kora - Fogalmak: ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra Személyek: James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon Kronológia: 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata - Topográfia: Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia ○ Témakör: A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: országgyűlés, közteherviselés, jobbágyfelszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés - Személyek: Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc - Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés - Topográfia: Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia
<p>Vizuális kultúra</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során. ○ Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel. ○ A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása. ○ Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása. ○ Fontosabb szimbolikus és kulturális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése. ○ A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása. ○ Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

<p>Technika és tervezés</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lakások és lakóházak építése: <ul style="list-style-type: none"> - Ismerje az építőanyagokat. - Tudjon egyszerű tervrajzot készíteni. - Ismerje a lakberendezés elveit. - Ismerje az építőipari szakmákat. - Tudja a balesetvédelmi szabályokat. - Tudjon a kéziszerszámokkal balesetmentesen dolgozni. ○ Mindennapjaink: <ul style="list-style-type: none"> - Ismerje a táplálkozási szokásokat, legyen tisztában az ételek készítésének folyamatával. - Ismerje az öltözködés szabályait, tudja a higiénia fontosságát. - Legyen tisztában a háztartásban végzett munkákkal. - Ismerje a kommunikációs technikákat, és az információtechnika eszközeit. - Tudja a műszaki kommunikációs technikákat megfelelően alkalmazni. - Legyen tájékozott az anyagtechnológiákban. - Tudja a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait.
<p>Ének-zene</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Éneklés: 3 magyar népdal éneklése: - Ősszel érik, babám - Ablakomba, ablakomba - Madárka, madárka. ○ Zeneelmélet: 1. A régi és új stílusú népdalok jellemzői, a népdalok elemzése 2. A szekund és terc hangközök 3. Előjegyzés és módosítás, Módosító jelek. ○ Eddig tanult zeneelméleti összefüggések - zenei írás, olvasás. ○ Éneklés: Történelmi énekek, műdalok: - Egri históriának summája - Ellopták szívemet - Vágyódás a tavasz után. ○ Zenetörténet: 1. A XVI. század magyar zenéje, a históriás ének 2. A klasszicizmus zenéje 3. Új műfajok, formák. Haydn, Mozart, Beethoven élete és művészete.
<p>Digitális kultúra</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje a billentyűk funkcióit, tudjon minta alapján szöveget létrehozni. ○ Ismerje fel a számítógép perifériális egységeit, ismerje alapvető funkcióit. ○ Képes legyen, kép, hang, digitális rögzítésére, képszerkesztési műveletek, transzformációk, színválasztás, retusálás, képméret változtatására. ○ Tudja alkalmazni az internetes keresőket, tudjon internetről letölteni, menteni. ○ Képes legyen segítséggel adott formátumú szöveg létrehozására. A tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét - Tudja önállóan használni az Internetet. ○ Önállóan tudja kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat. ○ A probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult

	<p>blokkprogramozási nyelven; tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről; mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.</p>
<p>Testnevelés</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ismerje a futóiskola és ugróiskola feladatait bemelegítéscéljából; ○ ismerje a bemelegítésre alkalmas gimnasztikai gyakorlatokat, és képes legyen önállóan elvégezni azokat ○ legyen képes helyes technikával bemutatni a távolugrást; ○ legyen képes helyes technikával bemutatni a magasugrást; ○ képes legyen nekifutásból, helyes technikai végrehajtással kislabdát hajítani; ○ képes legyen 6-7 perc kitartó futásra, egyéni képességeknek megfelelően; ○ alkalmazza a térdelő és állórajtot a futószámoknak megfelelően; ○ tudjon 5 elemet tartalmazó, önállóan összeállított talajgyakorlat bemutatni; ○ végezze el a 3-4 részes szekrényre, nekifutás után a felguggolást, majd homorított leugrást, zsugorkanyarlati és a bátorugrást ○ ismerjen egy választott sportjátékot: <ul style="list-style-type: none"> • Kosárlabda: labdavezetés tárgykerüléssel. Fektetett dobás végrehajtása labdavezetésből. Büntető dobás. Cselek, 1:1 elleni játék • Labdarúgás: folyamatos labdavezetés tárgykerüléssel. Guruló labda megállítása. Kapura lövés, álló labdával. Cselek, 1:1 elleni játék. • Kézilabda: folyamatos labdavezetés tárgykerüléssel. Labdavezetésből kapura lövés kitámasztás után. Cselek, 1:1 elleni játék. • Röplabda: kosár- és alkarérintéssel emelgetés. Nyitások. ○ legyen tapasztalata a judo/grundbirkózás alapjairól; sajátítsa el a balesetmentes esés menetét; ○ ismerje a téli évszakban üzhető szabadtéri sportokat, legyen tisztában azok veszélyeivel ○ ismerje a sportágak alapvető szabályait, a hozzájuk köthető híres sportolókat; ○ képes legyen ön-és társértékelésre; ○ ismerje a testneveléshez, a sporthoz kapcsolódó higiéniai alapvetéseket, tudjon együttműködni; ismerje a szabadidőben üzhető játékokat; ○ legyen tisztában a Fair Play fogalmával, alkalmazza azt.

<p>Természettudomány</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni. ○ Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából. ○ Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni. ○ Legyen képes konkrét természeti formák, tárgyak, élőlények, egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak rögzítésére élőszóban, rajzban és írásban. ○ Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását. ○ Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Európa és Magyarország földrajzi helyzetét. ○ Ismerje a földrajzi övezetesség rendszerét, a forró, a mérsékelt és a hideg övezet kialakulásának okait és elhelyezkedésének térbeli jellemzőit. ○ Ismerje a külső és belső erők hatásait, azok felszínformáló erejét. ○ Tudja az éghajlat és vízjárás közötti összefüggéseket. - Ismerje hazánk legjellegzetesebb kőzeteinek tulajdonságait, legyen képes összehasonlítani és csoportosítani őket. ○ Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit. ○ Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait. ○ Ismerje fel az emberek földrajzi környezetet veszélyeztető tevékenységét. Értse meg, hogy a környezet állapotának romlásáért az emberek a felelősek.
<p>Dráma és színház</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja alkalmazni adekvát módon a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit. ○ Fedezze fel a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formáit (pl. a bábót és a maszkot). ○ Használja a tér sajátosságaiban rejlő lehetőségeket. ○ Ismerje a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket. ○ Tudja felfedezni a feszültség élményét és szerepét a dramatikus tevékenységekben. ○ Ismerje és tudja megkülönböztetni, alapszinten alkalmazni a dramaturgiai alapfogalmakat. ○ Ismerje fel az előadástípusok és műfajok alapvető jellemzőit ○ Ismerje és felismerje a tanult műfaji sajátosságokat. ○ Tudja értelmezni a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén. ○ Fedezze fel a színházi kommunikáció erejét. ○ Ismerje fel a színházi élmény fontosságát.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vegyen aktívan részt az élmények feldolgozásában dramatikus tevékenységformák segítségével. ○ Tudja megfogalmazni élményeit irányított beszélgetés keretében. ○ Aktívan vegyen részt az önértékelésben, társ értékelésében.
--	---

7. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló legyen képes a szöveg értő olvasását biztosító olvasásra, továbbá az olvasott művek tartalmáról szabatosan beszámolni. ○ Ismerje a reformkor legfőbb jellemzőit tudja elhelyezni a korban, ismerje kulturális intézményeit, tudja íróit, költőit felsorolni. Tudja megfogalmazni, hogy mit tanultunk irodalomból a 7. osztályban, vagyis a tanult írókat, költőket irodalmi alkotásokat tudja felsorolni. ○ Tudja felsorolni az irodalmi műnemeket és műfajokat. / líra, epika, dráma - dal, elégia, epigramma, regény, novella, ballada, óda/ ○ Ismerje a következő költők életét vázlatosan a tk. szövegei alapján: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán. ○ Tudja megfogalmazni a következő fogalmak legfontosabb jegyeit: dal, epigramma, óda, himnusz, elégia, regény, ballada, novella. ○ Tudja a következő memoriterek: Himnusz, Szózat, Szeptember végén + még két a tk.-ből szabadon választott Petőfi-verset. ○ Legyen tisztában a kijelölt kötelező olvasmány cselekményével, tudja felsorolni a főszereplőket. ○ Ismerje és tudja elmondani két Mikszáth-novella cselekményét. ○ Legyen képes egy 15-20 mondatból álló összefüggő írásbeli szöveget alkotni / leírás, elbeszélés leírással, epizód írása/. ○ Rendelkezzen a tanuló a 6. osztályban tanult nyelvtani ismeretekkel: ismerje fel a következő szófajokat: főnév, melléknév, számnév, névmás, igék, névelő. Ismerje a névszók fogalmát. ○ Tudja felsorolni az alárendelő szószerkezetek fajtáit (tárgyas, jelzős, határozós), ismerje a mondatrészek jelölését (aláhúzási módját, jelölését az ágrajzban). ○ Tudja elmondani az alany és az állítmány fajtáit, kérdéseit. ○ Ismerje fel az alanyt, az igei és a névszói állítmányt. ○ Tudja elmondani a tárgyas szószerkezet kérdését, ismerje jelölési módját. ○ Tudja felsorolni a határozók fajtáit, azok kérdéseit. ○ Ismerje fel a határozós szószerkezetek gyakoribb fajtáit: hely, idő, ok, cél, eszköz, társ, mód, állapot, szám, részes, ismerje jelölésük módját. ○ Ismerje fel a következő jelzőket: minőség, mennyiség, birtokos. ○ Írása legyen olvasható és rendezett. Diktálás után írt szövegben legyen képes a hibáit javítani. Az alapvető és gyakran használt tulajdonneveket írja hibátlanul.
---------------------------------	---

<ul style="list-style-type: none"> ○ Matematika 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Egyszerű állítások igazságának eldöntése, tagadása. ○ Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4-5 elem esetén, az összes eset felsorolása. ○ 10 pozitív egész kitevőjű hatványai, 10-nél nagyobb számok normálalakja. ○ Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása egyszerű konkrét feladatokban. ○ Egyszerű százalékszámítási feladatok. ○ Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, néhány közös többszörösének megkeresése. ○ Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása egyszerű számításokban. ○ Alapvető oszthatósági szabályok ismerete. ○ Lineáris függvények ($x \rightarrow ax + b$) függvény és ábrázolása (értéktáblázattal) konkrét racionális együtthatók esetén. ○ Szög (fok), hosszúság, terület, térfogat, tömeg, űrtartalom, idő mérése a szabványos mértékegységekkel. ○ Kör kerületének, területének meghatározása konkrét adatok esetén. ○ Háromszögek, négyszögek területének kiszámítása. ○ Adott pont középpontos tükrképének megszerkesztése. ○ Szögfelező szerkesztése. ○ Háromszöggel kapcsolatos legegyszerűbb szerkesztések. ○ Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összege. ○ Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok, valamint a forgáshenger felismerése, jellemzése, felszíne és térfogata. ○ A gyakoriság és a relatív gyakoriság fogalma.
<p>Történelem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Témakör: A modern kor születése <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, demokrácia, szocializmus, kommunizmus, keresztényszocializmus - Személyek: Bismarck, Marx - Kronológia: 1871 Németország egyesítése - Topográfia: Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán ○ Témakör: A dualizmus kora: felzárkózás Európához <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, emancipáció, urbanizáció - Személyek: Andrássy Gyula - Kronológia: 1896 a Millennium - Topográfia: Budapest ○ Témakör: Az első világháború és következményei <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: antant, központi hatalmak, front, állóháború, hátszög, bolsevik, tanácsköztársaság, vörösteror, fehér különítményes megtorlások, kisantant - Személyek: Tisza István, Lenin, Károlyi Mihály, Horthy Miklós - Kronológia: 1914–1918 az első világháború, 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1920. június 4. a trianoni békediktátum

	<ul style="list-style-type: none"> - Topográfia: Szarajevó, Szerbia, Doberdó, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria ○ Témakör: Totális diktatúrák <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: személyi kultusz, GULAG, totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, faszizmus - Személyek: Sztálin, Hitler - Kronológia: 1933 a náci hatalomátvétel - Topográfia: Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok) ○ Témakör: A Horthy-korszak <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: revízió, numerus clausus, pengő - Személyek: Bethlen István, Klebelsberg Kuno, Szent-Györgyi Albert - Kronológia: 1920–1944 a Horthy-korszak ○ Témakör: A második világháború <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: tengelyhatalmak, szövetségesek, bécsi döntések, nyilasok, totális háború, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények - Személyek: Franklin D. Roosevel, Churchill, Teleki Pál, Szálasi Ferenc, Salkaházi Sára - Kronológia: 1939–1945 a második világháború, 1941. június a Szovjetunió megtámadása, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1945. április a háború vége Magyarországon - Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Hirosima, Donkanyar, Auschwitz ○ Témakör: A megosztott világ <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, piacgazdaság, jóléti állam - Személyek: Hruscsov, Kennedy - Kronológia: 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam megalapítása - Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba ○ Témakör: Magyarország szovjetizálása <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: malenkij robot, államosítás, tervgazdaság, Államvédelmi Hatóság (ÁVH). - Személyek: Kovács Béla, Rákosi Mátyás, Mindszenty József - Kronológia: 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra - Topográfia: Recsk, Hortobágy, Duna-delta
--	--

<p>Angol/német nyelv</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol. ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért; ○ Ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr. ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol. ○ Tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel; megértési probléma esetén segítséget kér. ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány mondatból álló szöveget elolvas. ○ Egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál, a szöveg lényegét megérti. ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír. ○ Egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz. ○ Rendelkezzon a fentiekben megfogalmazott követelményeknek megfelelő szókinccsel. Ez átlagosan 600 aktív 700 passzív szóból áll.
<p>Etika/ Hit és erkölcsstan</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésre és önmaga vizsgálatára. Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják. Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire. ○ Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor képes reálisan felmérni a lehetőségeit. Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget. Képes ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni. ○ Tisztában van vele, hogy baráti és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért. Kialakultak benne az európai identitás csirái. Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására. Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak. Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréseért erőfeszítéseket kell tennie. ○ Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár. Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére is. Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést. ○ Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel. Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

<p>Vizuális kultúra</p>	<p>A korosztályi sajátosságoknak megfelelően:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása. ○ A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében. Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében. ○ Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megjelölő értelmezése, és következtetések megfogalmazása. ○ Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése. ○ Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása. Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állóképmozgókép, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során. ○ A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán. ○ A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése. ○ Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint. ○ Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése. ○ A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése. Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása. ○ A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása. ○ <u>Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról</u>
<p>Technika</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Az élő és a tárgyi környezet kapcsolatáról megfigyeléssel szerezzon tapasztalatokat. ○ A tárgykészítés folyamatában érvényesítse az anyag, a szerkezet, a funkció, a forma összefüggéseit. Tervezze meg a munkavégzés folyamatát (műveleti sorrend, anyag, eszköz). ○ Ismerje a műszaki rajz alapfogalmait (vonalfajták, körvonalrajz, alaprajz). Tudjon mérni (cm), előrajzolni. ○ Készség szintjén alkalmazza a gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályait. ○ Ismerje a közlekedés színtereit, tudja csoportosítani a közlekedési eszközöket. ○ Ismerje a háztartásban leggyakrabban használt háztartási gépeket és eszközöket. ○ Gyakorolja az életkorának megfelelő önkiszolgáló tevékenységeket (teafőzés, vendégvárás, asztalterítés). ○ Ismerje a segélyhívószámokat, a telefonos segélyhívás szabályait.

<p>Ének-zene</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Képes legyen emlékezetből több versszakkal, egyénileg vagy társal/pedagógussal legalább 5 dalt elénekelni. Mint pl.: Anyám, édesanyám; Itt ül egy kis kosárba; Virágéknál ég a világ; Csipkefa bimbója; Két szál pünkösdrózsa... ○ Képes egy tanult dalt dallamrészletről felismerni, majd elénekelni a teljes dalt. ○ Képes szolmizálással és kézjellel bemutatott (pentaton: dó, ré, mi, szó, lá) dallamsort szolmizálva visszaénekelni. ○ Szólaltassa meg az ismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan. ○ Ismerje a főbb magyar népdalgyűjtőket, zeneszerzőket. ○ Segítséggel tudja megnevezni a zeneművekben megszólaló legismertebb hangszereket. ○ Ismerjen fel két ünnephez, jeles naphoz fűződő zenei részletet.
<p>Testnevelés</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ ismerje a futóiskola és ugróiskola feladatait bemelegítés céljából; ○ ismerje a bemelegítésre alkalmas gimnasztikai gyakorlatokat, és végezze önállóan azokat, ○ képes legyen társainak bemelegítést vezetni; ○ legyen képes helyes technikával bemutatni a távolugrást; ○ legyen képes helyes technikával bemutatni a magasugrást; ○ képes legyen nekifutásból, helyes technikai végrehajtással kislabdát hajítani és súlyt lökni; ○ képes legyen 8-9 perc kitartó futásra, egyéni képességeknek megfelelően; ○ alkalmazza a térdelő és állórajtot a futószámoknak megfelelően; ○ tudjon 6 elemet tartalmazó, önállóan összeállított talajgyakorlat bemutatni; ○ végezze el 4-5 részes szekrényen, az előző évek ugrásait ○ ismerjen egy választott sportjátékot ○ legyen tapasztalata a judo/grundbirkózás alapjairól; ○ ismerje a téli évszakban üzhető szabadterisportokat, legyen tisztában azok veszélyeivel ○ ismerje a sportágak alapvető szabályait, a hozzájuk köthető magyar és egyetemes eredményeket, híres sportolókat; ○ képes legyen ön-és társértékelésre; ○ ismerje a testneveléshez, a sporthoz kapcsolódó higiéniai alapvetéseket ○ tudjon csapatot, csoportot, párt választani és együttműködni; ○ ismerje a szabadidőben üzhető játékokat; ○ legyen tisztában a Fair Play fogalmával, alkalmazza azt.

<p>Kémia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló ismerje a kémia egyszerűbb alapfogalmait (atom, kémiai és fizikai változás, elem, vegyület, keverék, halmazállapot, molekula, anyagmennyiség, tömegszázalék, kémiai egyenlet, tömegszázalék), alaptörvényeit, vizsgálati céljait, módszereit és kísérleti eszközeit, a mérgező anyagok jelzéseit. ○ Értse a kémia sajátos jelrendszerét, a periódusos rendszer és a vegyértékelektron-szerkezet kapcsolatát, egyszerű vegyületek elektronszerkezeti képletét, a tanult modellek és a valóság kapcsolatát. Értse és az elsajátított fogalmak, a tanult törvények segítségével tudja magyarázni a halmazállapotok jellemzőit, illetve az egyes kísérletek során tapasztalt jelenségeket. ○ Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, és tudja ennek eredményét másoknak változatos módszerekkel, az infokommunikációs technológia eszközeit is alkalmazva bemutatni. ○ Használja a megismert egyszerű modelleket a mindennapi életben előforduló, a kémiával kapcsolatos jelenségek elemzésekor.
<p>Fizika</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje fel, hogy a természettudományos tények megismételhető megfigyelésekből, célszerűen tervezett kísérletekből nyert bizonyítékokon alapulnak. ○ Váljon igényévé az önálló ismeretszerzés. ○ Legalább egy tudományos elmélet esetén kövesse végig, hogy a társadalmi és történelmi háttér hogyan befolyásolta annak kialakulását és fejlődését. ○ Legyen képes a mások által kifejtett véleményeket megérteni, értékelni, azokkal szemben kulturáltan vitatkozni. ○ Ítélje meg, hogy a különböző esetekben milyen módon alkalmazható a tudomány és a technika, értékelje azok előnyeit és hátrányait az egyén, a közösség és a környezet szempontjából. ○ Törekedjék a természet-és környezetvédelmi problémák enyhítésére. Legyen képes egyszerű megfigyelési, mérési folyamatok megtervezésére, tudományos ismeretek megszerzéséhez célzott kísérletek elvégzésére. ○ Legyen képes ábrák, adatsorok elemzéséből tanári irányítás alapján egyszerűbb összefüggések felismerésére. Az eredmények elemzése után vonjon le konklúziókat. ○ Képes legyen sebességfogalmat különböző kontextusokban is alkalmazni. ○ Tudja, hogy a testek közötti kölcsönhatás során a sebességük és a tömegük egyaránt fontos, és ezt konkrét példákon el tudja mondani. ○ Értse meg, hogy egy adott testet érő gravitációs vonzást a Föld (vagy más égitest) gravitációs mezője okozza. ○ A tanuló tudja, hogy az energiával kapcsolatos köznapi szóhasználat egy rövidített kifejezési forma, amelynek megvan a szakmailag pontosabb változata is. ○ Magyarázataiban legyen képes az energiaátalakulások elemzésére, a hőmennyiséghez való kapcsolódásuk megvilágítására. Tudja

	<p>használni az energiafajták elnevezését. Ismerje fel a hőmennyiség cseréjének és a hőmérséklet kiegyenlítésének kapcsolatát.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Fel tudjon sorolni többféle energiaforrást, ismerje alkalmazásuk környezeti hatásait. Tanúsítson környezettudatos magatartást, takarékoskodjon az energiával. ○ A tanuló minél több energiaátalakítási lehetőséget ismerjen meg, és képes legyen azokat azonosítani. Tudja értelmezni a megújuló és a nem megújuló energiafajták közötti különbséget. ○ A tanuló képes legyen arra, hogy az egyes energiaátalakítási lehetőségek előnyeit, hátrányait és alkalmazásuk kockázatait elemezze, tényeket és adatokat gyűjtsön, vita során az érveket és az ellenérveket csoportosítsa, és azokat a vita során felhasználja.
Biológia	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló érti az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggését az adott térséget jellemző környezeti tényezőkkel. Ismeri a globális környezetkárosítás veszélyeit, érti, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték. ○ Ismeri és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tud belőlük táplálékláncot összeállítani. Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit. Be tudja mutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit, ismeri az életközösségek változatosságának és változásának okait. ○ Tud különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között, tisztában van a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival. Ismeri az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait. Morfológiai jellegzetességek alapján ismert élőlények el tud helyezni a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig). ○ Látja a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést. Érti a sejt szintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot.
Földrajz	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ásványokból összetett természetes (kőzetek, ércek) és mesterséges anyagok (pl. beton, téglák) összehasonlítása ○ A talaj anyagainak és szerkezetének megismerése különböző talajtípusok vizsgálata, összehasonlítása során. A talajkeletkezési folyamat és a talaj tulajdonságainak összekapcsolása. ○ Geológiai (belső) erők megnyilvánulásainak megértése a kőzetlemez mozgásának és következményeinek összekapcsolásával (hegyláncok felgyűrődése, gyűrődés; mélytengeri árkok és óceáni hátságok keletkezése; vulkánosság és földrengés; emelkedés és süllyedés, vetődés, rögösödés; magmás, átalakult kőzetek keletkezése). ○ A földrajzi (külső) erők felismerése folyamatokban (aprózódás és mállás; lepusztulás és felhalmozódás, feltöltődés; üledékképződés, üledékes kőzetek keletkezése). A geológiai erők és a földrajzi erők harcának értelmezése. ○ Tájékozódás a geológiai mozgások, változások időskáláján egyes események időpontjának, folyamatok időtartamának elhelyezésével, idővonalzó készítésével.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Az éghajlati elemek, az éghajlatot alakító és módosító tényezők érvényesülésének felismerése, magyarázata; az éghajlat övezetességét kialakító tényezők értelmezése; éghajlati diagram olvasása. ○ A gazdasági ágazatok feladatának, szerepének megismerése egy ország életében; a szolgáltatás és a mindennapi élet kapcsolatának meglátása (lakóhelyen és a világhálón igénybe vehető szolgáltatások); az országok és a gazdasági fejlettség alapadatainak megismerése. ○ Afrika domborzatának és tájainak megismerése. ○ A földrész szerkezeti tagolódásának, a szerkezetfejlődési múlt gazdaságot és életmódot meghatározó szerepének megismerése. ○ Észak-, dél- és közép-amerikai tájtípusok összehasonlító elemzése. ○ A földrész népességföldrajzi tagolódásának megismerése; a népességkeveredésből fakadó társadalmi-gazdasági előnyök, hátrányok felismerése példákban. A népességkoncentrációk, a városodás és a városiasodás, a település-együttesek, az agglomerációs zóna kialakulási folyamatának értelmezése ○ példákban. ○ Eltérő szerepű országok (világgazdasági nagyhatalom, felzárkózó erőterek, banánköztársaságok) földrajzi összehasonlítása.
--	--

8. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló legyen képes a szöveg értő olvasását biztosító olvasásra, az olvasott szöveg tartalmának elmondására. ○ Szövegalkotás: önéletrajz írása minta alapján ○ Tudja elmondani, hogy mit tanultunk irodalomból 8. osztályban, vagyis felsorolni az írók költők nevét, tudjon említeni 8.-ban tanult irodalmi alkotásokat. ○ Tudja a már tanult irodalmi műfajokat műnemek szerint elrendezni / líra, epika, dráma, dal, elégia, epigramma, regény, novella, ballada, óda/ ○ Ismerje a következő költők életét vázlatosan, a tk.-ben lévő szöveg alapján: Ady Endre, Móricz Zsigmond, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Tóth Árpád, Juhász Gyula, József Attila, Radnóti Miklós ○ Legyen tisztában az új fogalmakkal: szimbólum, lélektani novella ○ Tudjon 3 idén tanult költeményt. (szabadon választható) ○ Tudja elmondani Móricz Zsigmond: Hét krajcár című novellájának tartalmát. ○ Ismerje a kötelező olvasmány tartalmát, ismerje a szereplők nevét, kapcsolatrendszerét. ○ Tudjon az alábbi irodalmi alkotásokról legalább 10-12 összefüggő mondatot mondani:<ul style="list-style-type: none"> • Ady Endre: A magyar Ugaron, A föl-földobott kő, Lédával a bálban, Őrizem a szemed • Móricz Zsigmond: Hét krajcár • Kosztolányi Dezső: Ötési fegyház • Tóth Árpád: Körúti hajnal • Juhász Gyula: Milyen volt ..., Anna örök • József Attila: Tiszta szívvel, Születésnapomra • Radnóti Miklós: Nem tudhatom ○ Rendelkezzen a tanuló az előző években szerzett nyelvtani ismeretekkel minimális szinten. ○ Ismerje fel a mondatokat a beszélő szándéka szerint, az írásjeleket helyesen alkalmazza a mondatok végén. ○ Tudja megkülönböztetni az egyszerű és az összetett mondatokat. ○ Tudja elmondani az alárendelő összetett mondatok ismérveit, fajtáit, egyszerűbb összetett mondatot tudjon ábrázolni. ○ Ismerje a mellérendelő összetett mondatok fajtáit, jeleit, néhány kötőszót, és tudjon elemezni egyszerűbb mellérendelő összetett mondatot. ○ Írásképe legyen olvasható, áttekinthető. ○ Tudjon szöveget leírni hallás után, 10-15 mondatot kb.10 perc alatt. Írástempója legyen megfelelő. ○ Az alapvető tulajdonneveket írja helyesen. ○ Ismerje a mondatvégi és mondatközi írásjeleket, tudja kis hibával alkalmazni.
---------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rendelkezzen minimális nyelvtörténeti ismerettel: tudja felsorolni nyelvrokonainkat, tudja jellemezni a magyar nyelv természetét. ○ Legyen fogalma a nyelvjárásokról, a nyelvváltozatokról.
Angol/német nyelv	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló megért olyan mondatokat és rövid szövegeket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak. ○ Tud kommunikálni olyan mindennapi, begyakorolt helyzetekben, amelyekben egyszerű és közvetlen információcserére van szükség. ○ Tud egyszerűnyelvi eszközöket használva beszélni önmagáról, családjáról és szűkebb környezetéről. Általában megérti és helyesen használja a legegyszerűbb szerkezeteket szóban és írásban, a hibák ellenére többnyire érthetően fejezi ki kommunikációs szándékait, megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy kommunikálni tudjon begyakorolt helyzetekben. ○ A szöveg témáját felismeri, lényegét, a kulcsfontosságú szavait megérti, a legalapvetőbb adatszerű információkat kiszűri. ○ Saját magáról és közvetlen környezetéről egyszerű, begyakorolt nyelvi eszközökkel röviden és többnyire érthetően beszél ○ Egyszerű, begyakorolt beszélgetésekben részt vesz, ○ Kiszámítható, mindennapi helyzetekben rutin feladatokat megold (pl. vásárlás), ○ Érezhető akcentusa és esetenként akadozó beszédtempója ellenére többnyire érthetően beszél. ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány mondatból álló szöveget elolvas; ○ Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért, az eseménysorokat, kulcsinformációkat megérti ○ A személyével, illetve közvetlen környezetével kapcsolatos témákról ír, az adott témáról egyszerű kifejezéseket használva ír, ○ Egyszerű mondatokból álló rövid, összefüggő szöveget ír, ○ A szöveg mondatai között lévő alapvető logikai kapcsolatokat egyszerű nyelvi eszközökkel (pl. a leggyakrabban használt kötőszavakkal) kifejezi, ○ Néhány egyszerű szerkezetet és alapvető helyesírási szabályt úgy használja, hogy a hibák ellenére érthető legyen a mondanivalója. ○ Rendelkezzen a fentiekben megfogalmazott követelményeknek megfelelő szókinccsel. Ez átlagosan 800 aktív 900 passzív szóból áll.
Matematika	<ul style="list-style-type: none"> ○ Szabatos, pontos írásbeli és szóbeli fogalmazás. ○ Szövegértelmezés egyszerű esetekben. ○ A tanult halmazműveletek felismerése két egyszerű, konkrét halmaz esetén. ○ Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4-5 elem esetén, az összes eset felsorolása. ○ Alapműveletek helyes sorrendű elvégzése egyszerű esetekben a racionális számkörben. ○ Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesi értékének kiszámítása.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Elsőfokú egyenletek megoldása. ○ Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. ○ Összefüggések, függvények, sorozatok ○ Az a x+b függvény és ábrázolása konkrét racionális együtthatók esetén. ○ Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszíne és térfogata. ○ Adott pont eltolása adott vektorral. ○ Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi szituációkban. ○ Pitagorasz-tétel ismerete (bizonyítás nélkül). ○ Relatív gyakoriság. ○ Leggyakoribb és középső adat meghatározása kisszámú konkrét adathalmazban. ○ Grafikonok készítése, olvasása egyszerű esetekben.
<p>Történelem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Témakör: A forradalomtól az ezredfordulóig <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: Molotov-koktél, sortüzek, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelősövetkezet, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer - Személyek: Nagy Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor - Kronológia: 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1989– 1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999 Magyarország belép a NATO-ba - Topográfia: Corvin köz, Mosonmagyaróvár ○ Témakör: Együttélés a Kárpát-medencében <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: kitelepítés, asszimiláció - Személyek: Esterházy János, Márton Áron - Kronológia: 1944–1945 magyarelles atrocitások - Topográfia: Szlovákia, Ukrajna ○ Témakör: Népesedés és társadalom <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: házasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció - Személyek: Semmelweis Ignác ○ Témakör: A demokratikus állam <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog - Személyek: Periklész, George Washington - Kronológia: Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012 Magyarország Alaptörvénye

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Témakör: Régiók története <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán - Személyek: Lincoln, Gandhi, Mao Ce-tung Kronológia: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba - Topográfia: Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael ○ Témakör: Mérlegen a magyar történelem <ul style="list-style-type: none"> - Személyek: Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor
<p>Etika/ Hit és erkölcsan</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésre és önmaga vizsgálatára. Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják. ○ Képerreflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire. ○ Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor képes reálisan felmérni a lehetőségeit. Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget. Képes ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni. Tisztában van vele, hogy baráti és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért. Kialakultak benne az európai identitás csírái. ○ Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására. ○ Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak. Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie. ○ Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár. Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére is. Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést. ○ Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel. Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet.

<p>Vizuális kultúra</p>	<p>A korosztályi sajátosságoknak megfelelően:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Célrányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása. ○ A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében. ○ Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében. ○ Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megjelölő értelmezése, és következtetések megfogalmazása. ○ Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése. ○ Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása. ○ Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép, mozgóképek, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során. ○ A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán. ○ A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése. ○ Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint. ○ Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése. ○ A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése. ○ Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
<p>Ének-zene</p>	<p>A tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ tudjon 4 újonnan tanult dalt, valamint az előző évek anyagából 1-1 népdalt és történeti éneket énekelni ○ tudja énekelni a Himnuszt és a Szózatot ○ legyen képes alkalmazni az eddig megszerzett népzenei tudását: régi és új stílus jellemzőinek ismerete ○ ismerje fel és nevezze meg a hallott vagy, látott ritmust: szóban – ritmusnév, írásban ○ ritmusjel, ○ hangoztatva – taps (negyed, nyolcad, éles és nyújtott ritmus, szinkópa) ○ tudjon tájékozódni és viszonyítani a zenei vonalrendszerben ○ ismerje a szolmizációs hangokat és a kézjeleiket ○ legyen képes kottázni 2# és 2b előjegyzésig, ismerje fel, nevezze meg a tanult hangközöket: T1, k2 – N2, k3 – N3, T4, T5, k6 – N6, k7 – N7, T8), ○ ismerje fel, nevezze meg a pentaton, ○ valamint a dúr és moll hangsorokat

	<ul style="list-style-type: none"> ○ ismerje Bartók Béla és Kodály Zoltán életét és művészetét, ○ ismerje fel a jellegzetes motívumokról a meghallgatott zeneműveket: szerző, cím, műfaj, zenei apparátus megnevezésével.
Testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> ○ tudjon önállóan bemelegíteni ○ képes legyen 11-12 perc kitartófutásra, egyéni képességeknek megfelelően; ○ tudjon 7 elemet tartalmazó, önállóan összeállított talajgyakorlat bemutatni; ○ végezze el a 4-5 részes szekrényre, az előző évek ugrásait, ○ ismerjen egy választott sportjátékot mérkőzés szintjén ○ legyen ismerete a judo/grundbirkózás alapjairól; ○ sajátítsa el a balesetmentes esés menetét; ○ ismerje a téli évszakban üzhető szabadtéri sportokat, legyen tisztában azok veszélyeivel ○ ismerje a sportágak történetét, azok alapvető szabályait, a hozzájuk köthető magyar és egyetemes eredményeket, híres sportolókat; ○ képes legyen ön-és társértékelésre; ○ ismerje a testneveléshez, a sporthoz kapcsolódó higiéniai alapvetéseket ○ tudjon csapatot, csoportot, párt választani és együttműködni; ○ ismerje a szabadidőben üzhető játékokat; ○ legyen tisztában a Fair Play fogalmával, alkalmazza azt.
Kémia	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló ismerje a kémia egyszerűbb alapfogalmait (égés, oxidáció, redukció, sav, lúg, só, kémhatás), alaptörvényeit. ○ Ismerje néhány, a hétköznapi élet szempontjából jelentős szervetlen és szerves vegyület tulajdonságait, egyszerűbb esetben ezen anyagok előállítását és a mindennapokban előforduló anyagok biztonságos felhasználásának módjait. ○ Tudja, hogy a kémia a társadalom és a gazdaság fejlődésében fontos szerepet játszik. ○ Értse és az elsajátított fogalmak, a tanult törvények segítségével tudja magyarázni a tanult elemek és vegyületek viselkedésének alapvető különbségeit, az egyes kísérletek során tapasztalt jelenségeket. Tudjon egy kémiával, kémiai jelenséggel vagy anyaggal kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, és tudja ennek eredményét másoknak változatos módszerekkel, az infokommunikációs technológia eszközeit is alkalmazva bemutatni. ○ Alkalmazza a megismert törvényszerűségeket egyszerűbb, a hétköznapi élethez is kapcsolódó problémák, kémiai számítási feladatok megoldása során, illetve gyakorlati szempontból jelentős kémiai reakciók egyenleteinek leírásában. ○ Megszerzett tudását alkalmazva hozzon felelős döntéseket a saját életével, egészségével kapcsolatos kérdésekben, vállaljon szerepet személyes környezetének megóvásában.

<p>Fizika</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ A tanuló használja a számítógépet adatrögzítésre, információgyűjtésre. ○ Eredményeiről tartson pontosabb, a szakszerű fogalmak tudatos alkalmazására törekvő, ábrákkal, irodalmi hivatkozásokkal stb. alátámasztott prezentációt. ○ Ismerje fel, hogy a természettudományos tények megismételhető megfigyelésekből, célszerűen tervezett kísérletekből nyert bizonyítékokon alapulnak. Válgon igényévé az önálló ismeretszerzés. ○ Legalább egy tudományos elmélet esetén kövesse végig, hogy a társadalmi és történelmi háttér hogyan befolyásolta annak kialakulását és fejlődését. Használja fel ismereteit saját egészségének védelmére. ○ Legyen képes a mások által kifejtett véleményeket megérteni, értékelni, azokkal szemben kulturáltan vitatkozni. ○ A kísérletek elemzése során alakuljon ki kritikus szemléletmódja, egészséges szkepticizmusa. Tudja, hogy ismeretei és használati készségei meglévő szintjén további tanulással túl tud lépni. ○ Ítélje meg, hogy különböző esetekben milyen módon alkalmazható a tudomány és a technika, értékelje azok előnyeit és hátrányait az egyén, a közösség és a környezet szempontjából. Törekedjék a természet- és környezetvédelmi problémák enyhítésére. ○ Legyen képes egyszerű megfigyelési, mérési folyamatok megtervezésére, tudományos ismeretek megszerzéséhez célzott kísérletek elvégzésére. ○ Legyen képes ábrák, adatsorok elemzéséből tanári irányítás alapján egyszerűbb összefüggések felismerésére. Megfigyelései során használjon modelleket. ○ Legyen képes egyszerű arányossági kapcsolatokat matematikai és grafikus formában is lejegyezni. Az eredmények elemzése után vonjon le konklúziókat. ○ Ismerje fel a fény szerepének elsőrendű fontosságát az emberi tudás gyarapításában, ismerje a fényjelenségeken alapuló kutatóeszközöket, a fény alapvető tulajdonságait. ○ Képes legyen a nyomás fogalmának értelmezésére és kiszámítására egyszerű esetekben. Tudja, hogy nem csak a szilárd testek fejtenek ki nyomást. ○ Tudja magyarázni a gázok nyomását a részecskeképpel. ○ Tudja, hogy az áramlások oka a nyomáskülönbség. ○ Tudja, hogy a hang miként keletkezik, és hogy a részecskék sűrűségének változásával terjed a közegben. ○ Tudja, hogy a hang terjedési sebessége gázokban a legkisebb, és szilárd anyagokban a legnagyobb. ○ Ismerje az elektromossággal kapcsolatos biztonsági szabályokat, az elektromos áramkör részeit, képes legyen egyszerű egyenáramú áramkörök összeállítására, és azokban az áramerősség mérésére.
----------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja, hogy az áramforrások mezőjének kvantitatív jellemzője a feszültség. ○ Tudja, hogy az elektromos fogyasztón energiaváltozás és átalakulás jön létre. ○ A tanuló képes legyen az erőművek alapvető szerkezetét bemutatni. ○ Tudja, hogy az elektromos mező bármilyen módon történő előállítása terheli a környezetet.
Biológia	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ismeri az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában. ○ Tisztában van saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival, a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival. Ismeri a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait. Érti a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában. ○ Önállóan és társaival együtt dolgozva tud megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni, valamint jártassággal rendelkezik a mikroszkóp használatában.
Földrajz	<ul style="list-style-type: none"> ○ A „legek” földrésze: óriástájak és szerkezeti egységek, változatos éghajlat és termőföldhiány, vízbőség és vízszegénység kontrasztjának, okainak megismerése. Természeti veszélyhelyzetek (földrengés, vulkánkitörés, cunami, tájfun) felismerése, a helyes magatartás megismerése. ○ Népek és kultúrák jellemzőinek, népességkoncentrációk kialakulási okainak és következményeinek megismerése. Az ősi kultúrák, a világvallások társadalmat, gazdaságot, környezetet befolyásoló szerepének felismerése példákban. ○ Területi fejlettségi különbségek felismerése. A világ új fejlődési és gazdasági pólusa, felgyorsult gazdasági növekedés, technológiaátvitel-folyamat értelmezése. ○ Az óceánok és tengerek földrajzi jellemzőinek, a tengeráramlások szerepének, a világtenger mint erőforrás (ásványkincsek, árapály-energia, halászat) és mint veszélyforrás (szökőár) megismerése; a veszélyeztető folyamatok (pl. vízszennyezés, túlhalászás) egyszerű értelmezése. ○ Európa változatos és szeszélyes éghajlatának, a nyitottság a többi természetföldrajzi tényezőre való hatásának megismerése. A természeti adottságok szerepének meglátása az európai társadalmi-gazdasági életben. ○ Európa változó társadalmi erőforrásainak, az előregedő társadalom gazdasági követelményeinek megismerése. ○ Az Európai Unió földrajzi lényegének megértése; az országok és térségek változó szerepének felismerése az integrációs folyamatban. A tenger, a tagolt partvidék szerepe az észak- és dél-európai népek életében.

	<p>erőforrásainak, az előregedő társadalom gazdasági követelményeinek megismerése.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Az Európai Unió földrajzi lényegének megértése; az országok és térségek változó szerepének felismerése az integrációs folyamatban. A tenger, a tagolt partvidék szerepe az észak- és dél-európai népek életében. ○ Észak-Európa földrajza: az északi fekvés következményeinek megismerése; az eltérő jellegű természeti tájak, az adottságaikhoz igazodó munkamegosztás modellezése; országai jóléte, gazdagsága okainak, összetevőinek értelmezése. ○ Az európai és ázsiai erőközpont sokszínű természeti és társadalmi alapjai, nagy területi fejlettségkülönbségek. ○ A hegyvidéki Közép-Európa: a közép-európai magashegyvidék természetföldrajzi jellemzői társadalmi életet befolyásoló hatásának bizonyítása; a tej- és az erdőgazdaság, az idegenforgalom meghatározó szerepének igazolása. ○ A medencei Közép-Európa: a gazdaságitársadalmi élet eltérő jellegű feltételeinek feltárása a Közép-európai-sík- és rögvidék feltöltött alföldjein, dombvidékein, középhegységi tipikus tájain. ○ A közép-európai országok összefonódó gazdasági múltjának és jelenének értelmezése. A vegyipari és a gépipari kapcsolatrendszerek felismerése. A medencejelleg társadalmi hasznosításának, a tájatalakításnak és következményeinek az okozati rendszerű megismerése, prognosztizálása. (gyakorlat) ○ A Kárpát-medencei népesség összetételének értelmezése, a ○ Magyarország határán túli néprajzi tájegységek és földrajzi alapú népszokásaik megismerése. A keleti termékeny vidékek országai. ○ A medencei fekvés nagytájanként eltérő következményeinek értelmezése; az alföldi, a dombvidéki és a középhegységi nagytájak természet- és társadalom-földrajzi jellemzése, a természeti adottságok felhasználásának értelmezése és a táj átalakításának modellezése. ○ A magyar nemzeti kultúra: a magyarországi néprajzi csoportok és földrajzi alapú hagyományaik értelmezése; a magyar földrajzi felfedezők, utazók és tudósok kiemelkedő teljesítményeinek bemutatása tanulói kutatómunka alapján. (gyakorlat). ○ A védettség különböző fokozatainak és jellegének összehasonlítása helyek, objektumok példáin; a védelem lényegének megértése, a védett helyeken engedélyezett tevékenységek megismerése; kulturális hungarikumok megismerése projektmunkában. ○ A településfajták, a településhálózat átalakulásának értelmezése; lakókörnyezetek és életmódbeli jellemzők (nagyvárosi, városi, falusi települések, természeti, épített és emberi környezet, gazdasági, szociális eltérések). A régiók és
--	--

	<p>Budapest földrajzi jellemzése, változó súlyuk okainak elemzése; a falusias térségek válsághelyzetének, felzárkózásuk lehetőségeinek megismerése.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Az idegenforgalom szerepe a gazdaságban, elérő jellegű körzetei (okozati és prognosztikus bemutatás). (gyakorlat) ○ Hagyományos mezőgazdasági termékek, élelmiszerek, ételek; a hagyományok földrajzi alapjai. A magyar mezőgazdaság helye a globális gazdaságban, európai integrációban. ○ A húzóágazatok (autóipar, gyógyszeripar, kommunikációs ágazat) szerepe, jövőbeli lehetőségei. ○ A tudásipar feltételei és jellemzése; az ipari és infoparkok szerepe.
<p>Állampolgári ismeretek</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Család; a családi szocializáció jellemzői, a hagyományos családmódelel <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: család, házasság, családi szerepek, gyermekvállalás ○ A család gazdálkodása és pénzügyei <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: családi háztartás, a család bevételei: jövedelmek, társadalmi juttatások, a tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyereség, a család kiadásai: létszükségleti kiadások, jóléti (például kulturális, szabadidős és rekreációs) kiadások, rendkívüli kiadások, fogyasztás, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, környezettudatosság ○ Településünk, lakóhelyünk megismerése <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: intézmény, önkormányzat, polgármester, polgármesteri hivatal, jegyző, egyház, vallási közösség, szervezet, karitatív szervezet, civil szervezet, alapítvány, településfejlesztés, társadalmi felelősség, fenntarthatóság; ○ Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségeink <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: nemzet, nemzeti identitás, honvédelem, nemzeti kisebbség, nemzetiség, nemzetiségi jogok, Európai Unió, jogok és kötelezettségek, hazaszeretet, globalizáció, nemzetpolitika ○ A magyar állam alapvető intézményei, az állam szerepe a gazdaságban <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: állam, államforma, állampolgárság, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvény, Kormány, Alkotmánybíróság, jogképeség, korlátozott jogképeség, intézmény, polgári per, büntetőper, bíróság, ügyészség, ügyvéd, közteherviselés, adó, adófajták, adómorál, pénzügyi tudatosság, rendvédelem, katasztrófavédelem; ○ Mindennapi ügyintézés; felkészülés a felnőttkori szerepekre, feladatokra <ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: ügyfélkapu, kormányablak, kormányhivatal, járási hivatal, polgármesteri hivatal,

	<p>települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, körjegyzőség, diákmunka, munkaszerződés, pályaorientáció, életpályatervezés</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ A fogyasztóvédelem alapjai<ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: fogyasztóvédelem, fogyasztói jogok, fogyasztói társadalom, a fogyasztói érdekek védelme, tudatos fogyasztó, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom ○ A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és szociális ellátás<ul style="list-style-type: none"> - Fogalmak: köznevelés, felsőoktatás, szakképzés, egészségügyi rendszer, társadalombiztosítás, szociális ellátás, családtámogatás, kórház, rendelőintézet, szakorvos, háziorvos;
--	--